

6.5. Deiseanna Foghlama Teanga Iasmuigh den gcóras oideachais

Tá an soláthar a dheintear d'fhoghlaimoirí na Gaelainne in aon phobal Gaeltachta an-tábhachtach. Nuair is í príomhsprioc an phlean teanga seo an **gréasán úsáide agus saibhríthe teanga a láidriú do chainteoirí dúchais/baile na Gaelainne agus líon na gcainteoirí laethúla a ardach sa LPT**, tá sé soiléir go mbeadh struchtúr maith d'fhoghlaim na teanga ag teastáil. Tá sé tábhachtach chomh maith go nascann an struchtúr seo na foghlaimoirí isteach leis an bpobalteanga tar éis dóibh ranganna/cúrsaí struchtúrtha a dhéanamh.

Más féidir gá **d'úsáid na Gaelainne sa phobal** a chruthú mar chuid den bpróiseas pleanála teanga (rud a chruthaítear de ghnáth i bpobal trí chóras tacaíochta/aitheantais do chainteoirí baile a bhunú), cruthófar a thuilleadh éilimh i measc an phobail ar ranganna Gaelainne agus ar fhoghlaim na teanga. Tá an tábhacht a bhaineann le ranganna tarraingteacha agus ábhartha a bheith ar fáil do thuismitheoirí sonraithe i rannóg 6.3 thuas. Sa rannóg seo, déileálann bearta (6.5.1 agus 6.5.2) le struchtúr foghlama céimnithe a bheith ar fáil do dhaoine fásta eile sa phobal agus le forbairt clár cúrsaí aos-oideachais trí Ghaelainn a fheidhmíonn mar ghréasán foghlama chomh maith. Bailíodh na bearta seo trí theagmháil a dhéanamh le príomhpháirtithe leasmhara na réimse seo, Oidhreacht Chorca Dhuibhne, Comhairle Contae Chiarraí, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (Dún Chíomháin) agus Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí. Tá an tábhacht a bhaineann le ranganna Gaelainne do dhaoine atá i gceannas ar imeachtaí spóirt agus caitheamh aimsire le hóige Chorca Dhuibhne léirithe i rannóg 6.12 thíos.

Beart 6.5.1: Deiseanna Foghlama Gaelainne struchtúrtha céimnithe (m.sh. TEG) a fhorbairt ar fud an LPT

Réimsí	D	Critéir Pleanála Teanga	11,12
Eolas Breise	<p>Struchtúr tacúil céimniúil (TEG nó comhionann) a fhorbairt d'fhoghlaim na Gaelainne ar fud an LPT</p> <p>Leanfar ag forbairt cúrsaí Gaelainne ar ardchaighdeán ar bhonn struchtúrtha céimnithe (nasctha le TEG nó a chomhionann). Cuirfear córas céimniúil tarraingteach ar bun go mbeidh foghlaimeoirí ábalta clárú gan Ghaelainn/ ar bheagán Gaelainne don gcúrsa ag an mbunleibhéal. Beifear ábalta bogadh ar aghaidh ar an gcóras céimniúil gach bliain nó go mbeidh an cúrsa ag an leibhéal is airde oiriúnach. Déanfar pacáistiú agus margaíocht mhaith ar an struchtúr seo chun rang foghlaimeoirí nua a mhealladh gach bliain.</p> <p>Mar ghné lárnach den bhfoghlaim seo, beidh struchtúr tacaíochta agus imeachtaí sóisialta (m.sh. club léitheoireachta, oíche cheoil, club cócaireachta) ar bhonn rialta chun tacú le foghlaimeoirí a gcuid Gaelainne a úsáid i measc an phobail.</p> <p>Beifear ábalta na cúrsaí seo a thairiscint in áiteanna éagsúla sa Limistéar Pleanála Teanga ag brath ar éileamh.</p>		
Aidhm:	Córas foghlama céimniúil agus struchtúrtha a fhorbairt d'fhoghlaim na Gaelainne sa phobal agus na foghlaimeoirí a spreagadh i mbun úsáid na Gaelainne sa phobal. Breis daoine a spreagadh chun na cúrsaí seo a dhéanamh.		
Príomhúinéir an bhirt:	Feidhmeannach Aos-Oideachais an Aonaid Pleanála Teanga i gComhar le Comhairle Contae Chiarraí agus COC		
Páirtithe leasmhara/ról:	Comhairle Contae Chiarraí, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (Dún Chíomháin) agus Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	

Costas measta in aghaidh na bliana	POST 5 + BUISÉAD	Costas measta Iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)		
Dúshlán an bhirt	Easpa foirne chun cúrsaí a dhearadh agus a scríobh		
Réiteach an dúshláin	Maoiniú ón bpróiseas pleanála teanga chun comhairleoir a fhostú chuige seo		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh Feidhmeannach Aos-Oideachais an Aonaid freagrach as cúrsaí a dhearadh agus a fhorbairt agus as aiseolas a fháil ó na foghlaimoirí maidir le héifeacht an bhirt.		

Beart 6.5.2: Forbairt ar chlár cúrsaí Aos-Oideachais don bpobal áitiúil trí Ghaelainn

Réimsí	D	Critéir Pleanála Teanga	11, 12
Eolas Breise	<p>Forbairt ar chlár cúrsaí Aos-Oideachais trí Ghaelainn sa LPT</p> <p>Leanfar ag forbairt cláir leathan cúrsaí aos-oideachais trí Ghaelainn in áiteanna difriúla sa LPT. Tugann cúrsaí mar seo, leithéidí cúrsaí litríochta, cúrsaí Béaloidis, cúrsaí staire áitiúla, cúrsaí grianghrafadóireachta, cúrsaí tuismitheoireachta, cúrsaí garraíodóireachta, seans do dhaoine ar gach cumas Gaelainne teacht le chéile agus a gcuid Gaelainne a fhorbairt, cé nach í an fhoghlaim teanga príomhspríoc an chúrsa.</p> <p>Tosnófar ag forbairt cúrsa teastais sa Phleanáil Teanga go háitiúil agus rachfar i mbun feachtais chun feidhmeannaigh sna hinstiúidí oideachais, stáit, pobail agus teanga a spreagadh i mbun cúrsaí Dioplóma sa Phleanáil Teanga ar líne a thugann Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.</p>		
Aidhm:	<p>Cúrsaí Aos-oideachais trí Ghaelainn a fhorbairt ar mhaithe le timpeallacht foghlamtha nádúrtha pléisiúrtha Gaelainne a chur ar fáil d'fhoghlaimoirí agus cainteoirí líofa Gaelainne.</p> <p>Oiliúint sa Phleanáil Teanga a chur ar fáil.</p>		
Príomhúinéir an bhirt:	Feidhmeannach Aos-oideachais an Aonaid Phleanála Teanga		
Páirtithe leasmhara/ról:	Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (Dún Chíomháin) (tacaíocht), Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (tacaíocht), Comhairle Contae Chiarraí		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Post 5 + buiséad	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), Rannpháirtithe na gcúrsaí		
Dúshlán an bhirt	Dóthain rannpháirtithe a mhealladh ar na cúrsaí.		

Réiteach an dúshláin	Fógraíocht a dhéanamh ar fud an limistéir agus na cúrsaí a lonnú go lárnach/gar don éileamh
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh Feidhmeannach Aos-Oideachais APTCT freagrach as éifeacht an bhirt a mheas trí aiseolas a fháil ó na rannpháirtithe.